Pericopa Ekev – Table și sfărâmături de table în chivot [anul 5783]

Sfărâmarea tablelor apare de două ori: în pericopa Ki Tisa este povestit la persoana a treia, iar în pericopa noastră apare la persoana întâi: „Moise s-a întors și a coborât din munte, având în mână cele două table ale mărturiei ... când s-a apropiat de tabără și a văzut vițelul și horele, s-a aprins mânia lui Moise și a aruncat din mâini tablele și le-a sfărâmat la poalele muntelui” (Exod 32: 15-19); „Și m-am întors și am coborât de pe munte, iar muntele era cuprins de foc, și cele două table ale Legământului erau în mâinile mele. Și m-am uitat și, iată, păcătuiserăți împotriva Domnului, Dumnezeului vostru, făcându-vă un vițel turnat, v-ați abătut degrabă de la calea pe care v-a poruncit-o Domnul. Și am apucat (atunci) cele două table și le-am aruncat din mâinile mele și le-am sfărâmat sub ochii voștri” (Deuteronom 9:15-19).

Există câteva diferențe între cele două povești. Una dintre ele este felul sfărâmării tablelor. Midrașul Pirkei Avot vede spargerea tablelor ca un „accident”. Midrașul spune: „Moșe nu se mai putea suferi și nici tablele și de aceea le-a aruncat din mâinile lui, iar ele s-au sfărâmat (Tanhuma, Ki Tisa 30). Rașbam (nepotul lui Rași) la Exod 32:19 spune în continuare: „Când el a văzut vițelul și-a pierdut puterile și nu era în puterea lui să le arunce departe ca să nu-și lovească picioarele după cum aruncă cineva o greutate pe care nu .are putere să o care”.

Această abordare îl scutește pe Moșe de responsabilitate la spargerea tablelor fiindcă vede în acest fapt un accident și nu o acțiune intenționată a lui Moșe. Însă după mărturia lui Moșe din pericopa noastră, Ekev, el a prins tablele puternic în cele două mâini și le-a aruncat (intenționat și puternic) și le-a sfărâmat. Rașbam la Deuteronom 9:17 explică „și le-am sfărâmat – „că nu m-a ajutat puterea ci le-am luat cu ambele mâini, după cum am spus în pericopa Ki Tisa”. Această interpretare nu se potrivește cu „Și am apucat cele două table și le-am aruncat din mâinile mele”. După această interpretare, el a luat tablele în mâini și le-a aruncat cu forța”. Așa că tablele nu s-au sfărâmat căzând pe pământ, ci au fost trântite cu forța ca ele să se spargă.

La această explicație se pune întrebarea: este doar interzis ca să spargem ceva mic și neînsemnat din cauza supărării. De ce Moise a făcut asta?

Midrașurile și înțelepții cred că Moșe a sfărâmat tablele intenționat. Ei găsesc aici diferite intenții ale lui Moise:

1. El încearcă să-i apere pe evrei printr-o parabolă: tablele sunt prezentate ca o *ketuba* (certificat de căsătorie) care a fost trimisă prin curier la mireasă. Când curierul a auzit că ea s-a prostituat, a rupt *ketubaua* Așa a procedat și Moșe sfărâmând tablele și a spus: mai bine să o facă din greșeală și nu intenționat. (în câteva midrașim).
2. Înțelepți din Evul Mediu spun că intenția lui Moșe era să arate poporului că tablele, la fel ca Tabenacolul și uneltele nu sunt sfinte doar prin ele, ci ele se sfințesc când noi le sfințim. Sfărâmarea tablelor avea scopul de a arăta că prin vițelul de aur și dansurile cu petrecerile care au venit în urma lor au profanat sfințirea tablelor.

De asemenea locul unde tablele au fost sfărâmate este semnificativ. În Exod ni se povestește că Moise a sfărâmat

tablele „la poalele muntelui”. În cartea Deuteronom Moise ne mărturisește că el a sfărâmat tablele „sub ochii poporului”. La prima posibilitate se pune întrebarea de ce Moșe nu a sfărâmat tablele în vârful muntelui, când a auzit de la Dumnezeu că poporul a păcătuit și și-au făcut o statuie. Marele înțelept Sforno (Italia sec. 16) ne spune că supărarea lui Moise nu era din cauza vițelului, ci din cauza veseliei pe care a văzut-o în jurul vițelului și de aceea le-a spart la poalele muntelui. Însă menționarea lui Moise că a făcut-o sub ochii poporului vine să ne spună că Moșe a vrut ca poporul să mai învețe ceva de la această acțiune. El a vrut ca ei să învețe că nu este nimic sfânt în table însăși, ci doar când poporul le sfințește.